

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 5. april 2005

om anmodning om undtagelse i henhold til bilag III, punkt 2, litra b), og artikel 9 i Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget

(meddelt under nummer K(2005) 1032)

(Kun den danske udgave er autentisk)

(2005/294/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

direktivet, og bestemmelserne heri gælder ligeledes den meddelte undtagelse.

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget⁽¹⁾, særlig bilag III, punkt 2, litra b), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den mængde husdyrgødning, som en medlemsstat har til hensigt at tilføre pr. hektar om året, og som adskiller sig fra den mængde, der er anført i bilag III, punkt 2, og i bilag III, punkt 2, litra a), i direktiv 91/676/EØF, skal fastsættes således, at den ikke hindrer opfyldelsen af de formål, der er angivet i samme direktivs artikel 1, og der skal ligge objektive kriterier til grund herfor, f.eks. — som i det foreliggende tilfælde — lang vækstsæson og afgrøder, der optager meget kvælstof.

(2) Den 18. november 2002 vedtog Kommissionen beslutning 2002/915/EF⁽²⁾ om anmodning om undtagelse i henhold til bilag III, punkt 2, litra b), og artikel 9 i direktiv 91/676/EØF. Denne undtagelse gjaldt inden for rammerne af det danske handlingsprogram, der var vedtaget for årene 1999-2003, og var gyldig indtil den 1. august 2004. Den tillod tilførsel af husdyrgødning svarende til 230 kg kvælstof pr. hektar om året på visse kvægbrug.

(3) Danmark anmodede om forlængelse af undtagelsen den 8. januar 2004. Denne anmodning blev suppleret med teknisk dokumentation den 2. februar 2004, den 2. april 2004, den 23. april 2004, den 14. juni 2004, den 2. august 2004, den 14. september 2004 og den 4. oktober 2004.

(4) Den danske lovgivning til omsætning af direktiv 91/676/EØF anses for at være i overensstemmelse med

(5) I december 2003 afsluttede Danmark vurderingen af landets anden vandmiljøplan, hvoraf det fremgik, at man havde nået reduktionsmålet for kvælstofudvaskning på 48 % i perioden 1985-2003.

(6) Det danske Folketings aftale om Vandmiljøplan III for 2005-2015 opstiller som mål en yderligere reduktion af nitratudvaskningen med 13 % i perioden 2005-2015 og en reduktion af fosforoverskuddet med 50 %.

(7) Danmark har i overensstemmelse med artikel 5 i direktiv 91/676/EØF udarbejdet handlingsprogrammer, som vil sikre overensstemmelse med direktivets mål om højest 50 mg/l nitrat i grundvandet.

(8) Resultaterne af overvågning og kontrol viser, at undtagelsen i Kommissionens beslutning 2002/915/EF i perioden 2002-2003 omfattede 1 845 kvægbrug, 213 617 dyreenheder og 123 068 hektar, svarende til henholdsvis 4 %, 11 % og 5 % af det samlede antal heraf i Danmark.

(9) Beregninger af nitratudvaskning baseret på undersøgelser og næringsstofanalyser af landbrugsarealer, på referencesteder med sand- og lerjorder, viser, at nitratudvaskningen i perioden 1990-2003 blev reduceret med 42 % på lerjorder og med 52 % på sandjorder. Denne reduktion er blevet bekræftet for perioden 2002/03.

(10) Tendensanalyser af den målte kvælstofkoncentration i vand, der forlader rodzonen, viser, at koncentrationen er faldet støt og nu nærmer sig 50 mg/l, med en årlig nedgang på 3,1 og 6,1 mg/l for henholdsvis ler- og sandjorder. Kvælstofkoncentrationen i vandløb i landbrugsarealer faldt med 29 % i perioden 1990-2003. I 2003 lå den gennemsnitlige kvælstofkoncentration i det øvre grundvand på under 50 mg/l i både sand- og lerjorder.

(¹) EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 af 31.10.2003, s. 1).

(²) EFT L 319 af 23.11.2002, s. 24.

(11) Efter at have gennemgået Danmarks anmodning er det — ikke mindst i lyset af erfaringerne med undtagelsen i beslutning 2002/915/EF — Kommissionens opfattelse, at den mængde husdyrgødning, Danmark påtænker at anvende, nemlig 230 kg kvælstof pr. hektar om året, ikke vil være til hinder for, at målene i direktiv 91/676/EØF kan nås, forudsat at visse betingelser opfyldes.

(12) Nærværende beslutning gælder inden for rammerne af det danske handlingsprogram, der er vedtaget for årene 2004-2007.

(13) Beslutning 2002/915/EF udløb den 1. august 2004. I betragtning af erfaringerne med den nævnte beslutning og med henblik på at sikre, at de pågældende kvægbrugere fortsat kan benytte undtagelsen, bør nærværende beslutning finde anvendelse fra den 2. august 2004.

(14) De i denne beslutning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra den komité, der er nedsat i henhold til artikel 9 i direktiv 91/676/EØF —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Danmarks anmodning, der blev forelagt Kommissionen ved brev af 8. januar 2004, om en undtagelse i henhold til bilag III, punkt 2, litra b), i direktiv 91/676/EØF, godkendes på de i det følgende fastlagte betingelser.

Artikel 2

Definitioner

I denne beslutning forstås ved:

- a) »kvægbrug«: husdyrbrug med over tre dyreenheder, hvor mindst to tredjedele af dyreenhederne udgøres af kvæg
- b) »græs«: permanente græsarealer eller græsarealer i omdrift (græsarealer i omdrift henligger som regel under fire år)
- c) »afgrøder udlagt med græs«: ensilagekornarter, ensilagemajs og/eller vårbyg udlagt med græs før (majs) eller efter høst, hvorved græsefterafgrøden fungerer som en fangafgrøde til biologisk tilbageholdelse af kvælstofoverskud i vinterperioden
- d) »roer«: foderroer.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Denne undtagelse gælder på individuel basis og på betingelserne i artikel 4 til 6 for kvægbrug, hvor over 70 % af sædskiftet udgøres af særlig kvælstofoptagende afgrøder med lang vækstsæson.

Artikel 4

Årlig tilladelse og forpligtelse

1. Kvægbrugere indgiver årligt ansøgning om udtagelse til de kompetente myndigheder.
2. Sammen med denne årlige ansøgning forpligter de sig skriftligt til at opfylde betingelserne i artikel 5 og 6.

Artikel 5

Tilførsel af husdyrgødning og andre gødningsstoffer

Den mængde husdyrgødning, der tilføres hvert år på markerne på kvægbrug, herunder fra dyrene selv, må ikke overstige en husdyrgødningsmængde svarende til 230 kg N på følgende betingelser:

- a) Den samlede kvælstoftilførsel skal være forenelig med næringsstofbehovet for den pågældende afgrøde og tilførslen fra jorden, idet gødningsnormen fastsættes til 10 % under det optimale økonomiske niveau.
- b) Hver bedrift udarbejder en gødningsplan og et gødningsregnskab. Sædskifteplaner for perioden 1. august til 31. marts det efterfølgende år skal være tilgængelige for myndighederne senest 1. september. Senest den 21. april skal sådanne planer for hele perioden, med oplysninger om den forventede tilførsel af husdyrgødning og kvælstofgødning, være tilgængelige for myndighederne. Sædskifteplanerne skal specificere arealer, hvor der dyrkes græs, græsefterafgrøder eller roer og andre afgrøder udlagt med græs. Gødningsplanerne skal anføre det anslåede kvælstof- og fosforbehov, og kvælstoftilførslen skal fastsættes til 10 % under det optimale økonomiske niveau. De skal også specificere arten af den anvendte gødning (f.eks. husdyrgødning, spildevandsslam, handelsgødning) og indeholde en kortskitse med de enkelte markers placering. Planerne skal revideres senest syv dage efter enhver ændring i landbrugsdriften for at sikre overensstemmelse mellem planerne og den faktiske landbrugsdrift. Et gødningsregnskab skal forelægges den kompetente myndighed hvert år. Disse regler skal indarbejdes i bekendtgørelser.
- c) Hver bedrift indsender gødningsregnskabet sammen med sin årlige ansøgning og accepterer, at der foretages stikprøvekontrol.

- d) Hver kvægbruger, der er omfattet af undtagelsen, foretager periodisk N- og P-analyse af jorden (mindst hvert tredje år pr. 5 ha) for at sikre en mere nøjagtig gødsning.
- e) Der må ikke udbringes gødning om efteråret, før et græsareal pløjes, og pløjning skal efterfølges af en kvælstofkrævende afgrøde.

Artikel 6

Plantedække

1. På 70 % eller mere af de arealer, der er til rådighed for tilførsel af husdyrgødning på de pågældende kvægbedrifter, skal der dyrkes græs, græsefterafgrøder eller roer og andre afgrøder udlagt med græs med lavt nitratudvaskningspotentiale.
2. Græsefterafgrøder må ikke pløjes før den 1. marts for at sikre permanent plantedække af dyrkningsarealet for at genvinde efterårstab af kvælstof i jordlagene og begrænse vintertab.
3. Græsarealer i omdrift pløjes om foråret.
4. I sædskiftet indgår ikke bælplanter eller andre kvælstoffikserende planter. Dette gælder dog ikke kløver i græsmarker med under 50 % kløver og byg/ærter, der er udlagt med græs.

Artikel 7

Overvågning

1. To kort, der viser procentdelen af kvægbedrifter og procentdelen af det dyrkede areal, der omfattes af undtagelsen i hver kommune i Danmark, revideres hvert år og sendes til Kommissionen, første gang i sidste kvartal af 2005.
2. Der foretages undersøgelser og løbende næringsstofanalyse i henhold til det nationale overvågningsprogram for landbrugsarealer, der omfatter ca. 4 500 ha. Referencestederne vælges på sand- og lerjorder.
3. Undersøgelser og løbende næringsstofanalyse tilvejebringer data om lokal arealanvendelse, sædskifte og landbrugspraksis på kvægbrug. Disse data kan anvendes til modelberegninger af omfanget af nitratudvaskning fra marker, hvor der

udbringes op til 230 kg kvælstof pr. hektar pr. år i form af husdyrgødning, baseret på videnskabelige principper.

4. For at dokumentere, at undtagelsen ikke får uønskede virkninger for opfyldelsen af det nationale handlingsprogram og direktivet, etableres der et net af prøvetagningspunkter for jordvand, vandløb og lavt grundvand som landbrugsovervågningssteder i henhold til det nationale overvågningsprogram med henblik på at tilvejebringe data om nitratindholdet i det vand, der forlader rodzonen og tilløber grundvandssystemet.

Artikel 8

Rapportering

1. Resultaterne af overvågningen sendes hvert år til Kommissionen med en sammenfattende rapport om vurdering af praksis (kontrol på kvægbedriftsniveau) og udviklingen i vandkvaliteten (baseret på overvågning af udvaskning fra rodzonen og overflade-/grundvandskvalitet og modelbaserede beregninger). Efter en indledende vurdering forelægges de første resultater inden udgangen af oktober 2005, en efterfølgende rapport inden udgangen af oktober 2006 og en tredje rapport inden udgangen af juni 2008.

2. Kommissionen vil tage disse resultater i betragtning, såfremt de danske myndigheder fremsætter en ny anmodning om undtagelse, som skal vurderes efter proceduren i artikel 9 i direktiv 91/676/EØF.

Artikel 9

Gyldighed

Denne beslutning anvendes fra den 2. august 2004. Den udløber den 31. juli 2008.

Artikel 10

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Danmark.

Udfærdiget i Bruxelles, den 5. april 2005.

På Kommissionens vegne
Stavros DIMAS
Medlem af Kommissionen